

MA ES KUULE, MA ES NÄE

Eesti tants naisrühmale

Tantsu on loonud Ülle Feršel 1995. aastal Tamsalus ja kirjeldanud 1997. aastal. Rahvamuusika „Kats kitse“, seadnud ansambel Meero. Üks tantsijatest toob „sõnumi“, mis saabki kogu tantsu teljeks. On kaks leeri ja igal tantsijal on võimalus näidata oma suhtumist sellesse olukorda. Mängu tuleb panna näitlejameisterlikkus.

∴ Kats kitse kaara-rõugu pääl ja
tõnõ tõsõ poolõ pääl ∴
Refr: Ma es kuule, ma es näe,
ma olli hirmus vihanõ

∴ Poiss oll pääl ja tüdruk all,
peotäis põhku küle all ∴
Refr:

Siin om rügä nii ku sasi,
siin om vetel viil üts asi.
Oles tiidnü, võtnud saiba,
pästnü ära pätsi leiba.
Refr:

∴ Küläst tull ja küllä läts,
es tiä, kes tälle latsõ teks ∴
Refr:

PÕHISAMMUD

Taktimõõt 2/4

1. Kombinatsioon nr 1 - kõnd käte hooga liikumise ja tagasijooksuga

Sooritatakse nelja takti vältel.

Eellõök (Kats).

Takt 1 (kitse kaara). Parema jalaga alustades astutakse kaks hoogsat ülekanna-

sammu (I ja III osal), tugijala põlveliiges on kõverdatud ja käed liiguvad hoogsalt kaasa vastandliikumise põhimõttel.

Takt 2 (rõugu pääl ja). Takti I osal astutakse parema jalaga ülekannasamm ja III osal tehakse parema jala päkal poolpööre päripäeva, vasak sääär tõstetakse taha. Kere sirutatakse ja vaadatakse üle vasaku õla.

Takt 3 (tõnõ tõsõ). Vasaku jalaga alustades liigutakse nelja tippiva jooksusammuga (vudimine) tuldud teed tagasi. Küünarliigesest kõverdatud käed liiguvad rinna kõrgusel vastandliikumise põhimõttel ette-taha.

Takt 4 (poolõ pääl). Takti I osal astutakse vasaku jalaga samm ette, III osal tehakse parema jalaga lõppsamm.

2. Kombinatsioon nr 2 - galopp jalaheitena ette-kõrvale

Küünarliigesest kõverdatud käed on rindkere ees rööbiti, küünarnukid suunatud alla.

Takt 1 (Ma es kuule). Parema jalaga alustades liigutakse kahe galopisammuga kõrvale. Küünarliigesest kõverdatud käed liiguvad esimese galopisammu ajal hoogsalt kõrvale õla kõrgusele ja teise sammuga ajal tagasi.

Takt 2 (ma es näe). Takti I osal astutakse parema jalaga samm kõrvale ja III osal tehakse madal hüpe ummisseisu. Käed töötavad kaasa.

Takt 3 (Ma olli hirmus). Takti I osal tehakse paremal jalal väike hüpak, vasak jalg heidetakse põlveliigesest sirutatult ette-küljele, varbad suunatakse üles ja vaade on tõstetud jalale. Käed pannakse puusale. Takti III osal tehakse paremal jalal hüpak, vasak jalg kõverdatakse põlveliigesest, põlv hoitakse paigal ja sääär tõstetakse taha. Vaadatakse paremale.

Takt 4 (vihanõ). Korratatakse eelmise takti tegevust. Takti IV osal tuuakse jalad kokku.

Kombinatsiooni alustatakse ka vasaku jalaga.

3. Kombinatsioon nr 3 – kandastakud sääretõstega

Sooritatakse 12 takti vältel.

Takt 1 (Küläst tull ja). Tehes 1/8 pöörde vasakule, viiakse parem jalg ette kandastakusse, tugijalg kõverdatakse põlveliigesest ja kere kallutatakse ette. Käed on puusal.

Takt 2 (küllä läts). Tehakse 1/4 pööret paremale, kere painutatakse vasakule, vaade jääb samasse suunda ja kandastak tehakse paremale (kõrvale).

Takt 3 (ei tiä kes tälle). Keharaskus kantakse paremale jalale. Kere sirutatakse ja käed liiguvad puusalt tagant kaarega üles (III positsioon). Vabajala sääär tõstetakse käte liikumise ajal taha.

Takt 4 (latsõ teks). I osal tuuakse vabajalg tugijala juurde. Jalad kõverdatakse põlveliigesest ja käed viiakse puusale. II-IV osal püsitakse võetud asendis.

Taktid 5-8. Korratakse eelmise 4 takti tegevust vasaku jalaga alustades.

Takt 9 (Ma es kuule). Hüpates takti I osal vasakule jalale, tehakse vabajalaga kiiresti kandastak risti üle tugijala. Takti III osal tehaks hüpak vasakul jalal ja vabajalaga kiire kandastak paremale küljele.

Takt 10 (ma es näe). Takti I osal hüpatakse rõhuliselt kandastakus olnud jalale, vabajala sääär heidetakse taha. III osal tuuakse jalad hüppega ummisseisu.

Taktid 11-12 (ma olli hirmus vihanõ). Korratakse eelneva kahe takti tegevust teise jalaga alustades.

Kombinatsiooni alustatakse ka vasaku jalaga ja tantsus tehakse esimene kandastak oma "vastasest" eemal.

4. Kombinatsioon nr 4 - tants diagonaalil

Sooritatakse 8 takti vältel. Tantsijad on diagonaalil seljati vikkelasendis, parema küljega paarilise poole.

Taktid 1-2. Jalad kõverdatakse tugevasti põlveliigesest, kerest painutatakse ette ja käed on puusal. Parema jalaga alustades taganetakse kolm kõnnisammu. 2. takti III osal hüpatakse ummisseisu paarilisega rinnati. Paarilist vaadatakse pahase näoga (jõllitamine). Takti IV osal kere sirutatakse järsult ja vasak sääär tõstetakse taha (hoovõtt polkaks).

Taktid 3-4. Kahe hüplevpolkaga pöördutakse paigal 1,5 ringi paarilisest lahku.

Taktid 5-8. Korratakse 1.-4. takti tegevust.

5. Kombinatsioon nr 5 - paarikaupa polka diagonaalil

Paarilised on parempuusavõttes tagant. Kere kallutatakse ette.

Taktid 1-2. Vasaku jalaga alustades tantsitakse kahe polkaga täispööre vastupäeva (tantsutehniliselt osavad võivad ka rohkem pöörduda).

Taktid 3-4. Kolme kõnnisammu ja lõppsammuga jätkatakse pöördumist samas suunas.

Taktid 5-8. Kordub taktide 1-4 tegevus parema jalaga alustades ning päripäeva tantsides. 8. takti III osal on lõppsamm tugeva rõhuga.

TANTSU KIRJELDUS

Taktimõõt 2/4

OSAVÕTJAD. Paarisarv tüdrukuid. Käesolev kirjeldus on koostatud 12 tantsijale.

LÄHTEASEND. Tantsijad seisavad ees kahel pool lava külgedel, üks vasakpoolse grupi tantsijatest taga-paremal.

EELMÄNG (taktid 1-4 kaks korda)

Taga-paremal olev tantsija jookseb, ähmi täis, ja kätega vehkides eesmise vasaku nurga suunas. Ta hakkab kaaslastele midagi seletama. Lava teisel küljel olev grupp jälgib solisti tegevust.

I TUUR (taktid 1-4 kaks korda, 5-8 kaks korda, 9-12 kaks korda, 13-16 kaks korda)

Taktid 1-4. Vasakpoolne juhtantsija (sissejooksja) liigub kombinatsiooniga nr 1 (kõnd käte hoogsa liikumise ja tagasijooksuga) diagonaalselt keskme suunas ning tuleb tippivate jooksusammudega „omade” juurde tagasi. 4. takti III osal (sõna „pääl”) pannakse käed puusale ja kogu grupp kallutab kere ette. Nüüd seistakse viirgudes

(jn 1), vaade suunatud „vastastele”, s.o. parempoolse viiru tantsijatele.

Järgmistel taktidel püsitakse võetud asendis.

Taktid 1-4 teist korda. Parempoolne juhtantsija kordab eelneva nelja takti tegevust: tantsib keskme suunas ja tuleb jooksuga tagasi. 4. takti III osal (sõna „pääl”) kutsub kumbki juht oma kaaslased suure käeviipega kaasa - lähme!

Taktid 5-8. Viirud tantsivad kombinatsiooni nr 2 (galopp jalaheitena ette-kõrvale). Käed on puusal. Parempoolne viirg jõuab ees-keskel vasakpoolse ette (jn 1).

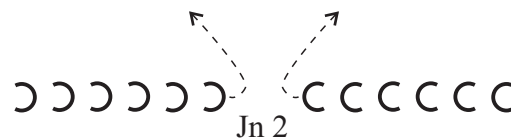
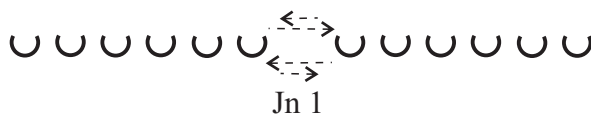
Taktid 5-8 teist korda. Kombinatsiooniga nr 2 liigutakse lähteasendisse tagasi (jn 1). 8. takti IV osal (silp „nõ”) astutakse lõpp samm tugeva rõhuga.

Taktid 9-10. Tantsijad pöörduvad esipoolega keskjoone poole (moodustub kaks kolonni) ja parema jalaga alustades liigutakse nelja kõnnisammuga kolonnis omapoolse tagumise nurga suunas (jn 2). Künarliigesest kõverdatud käed on rinna kõrgusel (künarnukid tõstetud) ja liiguvad vastandliikumise põhimõttel kaasa.

Taktid 11-12. Kahe hüplevpolkaga tehakse paigal täispööre päripäeva.

Taktid 9-12 teist korda.

Korratakse eelmise nelja takti liikumist, kuid kahe polkaga tehakse poolpööre

ja jäädakse esipoolega lava esikülje poole (jn 3).

Taktid 13-16. Kombinatsiooniga nr 2 liigutakse keskjoone suunas. Alustatakse suunajalaga ja tantsitakse paariskolonnini (jn 3). Vaadatakse liikumissuunas ja jalaheitid tehakse juba kolonnides.

Taktid 13-16 teist korda. Kombinatsiooniga nr 2 tantsitakse kolonnina tagasi lava külje suunas (jn 4).

II TUUR (taktid 1-4 kaks korda, 5-8 kaks korda, 9-12 kaks korda, 13-16 kaks korda)

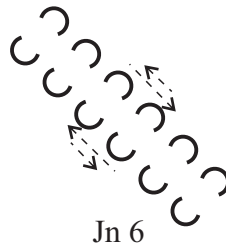
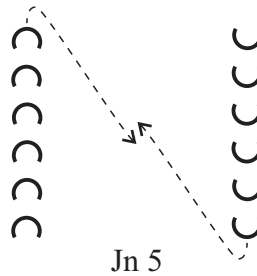
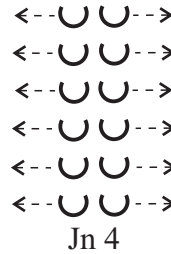
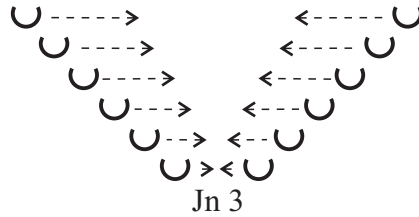
Taktid 1-2. Parema jalaga alustades liiguvad tantsijad nelja hooga kõnnisammuga, käed töötavad hoogsalt kaasa vastandliikumise põhimõttel. Vasakpoolne kolonn liigub eesmise parema nurga suunas. Vedajaks on lava tagakülje poolne tantsija ja esimese sammuga tehakse poolpööre päripäeva. Parempoolne kolonn liigub tagumise vasakpoolse nurga suunas. Vedajaks on lava esikülje poolne tantsija (jn 5).

Taktid 3-4. Liikumist jätkatakse samas suunas kuue tippiva jooksusammuga (vudimine). Küünarliigestest kõverdatud käed töötavad kaasa rinna kõrgusel (ette-taha) vastandliikumise põhimõttel. 4. takti III osal tehakse parema jalaga lõppsamm, samal ajal kallutatakse kere tugevasti ette ja lüüakse ees rinna kõrgusel imestust väljendav plaks.

Taktid 1-4 teist korda. Eelneva nelja takti tegevus kordub. Jõutakse diagonaalidele.

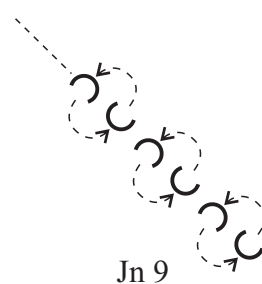
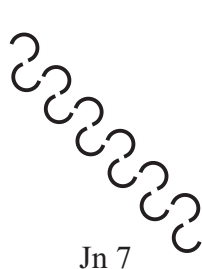
Taktid 5-8. Tantsijad teevad veerandpöörde vastupäeva (on seljati) ja parema jalaga alustades liiguvad diagonaalidel põhisammuga nr 2 (jn 6).

Taktid 5-8 teist korda. Korratakse eelneva nelja takti tegevust ja liigutakse tulnud teed tagasi (jn 6). Liikumine lõpetatakse ummissuunas vikkelasendis parema küljega paarilise poole (jn 7).

Taktid 9-12 kaks korda. Tantsitakse kombinatsiooni nr 4. Pöörded on paari-
lisest lahku, esimene lava vasaku tagumise nurga suunas (jn 8), teine eesmise
parema nurga suunas.

Taktid 13-16 kaks korda. Tantsitakse kombinatsiooni nr 5. Viimane samm on
tugeva rõhuga. Ollakse reas paarilisega paremküljeti, painutatakse vasakule ja
vaade suunatakse teineteisele (jn 9).

III TUUR (taktid 1-4 kaks korda, 5-8 kaks korda)

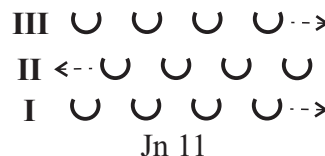
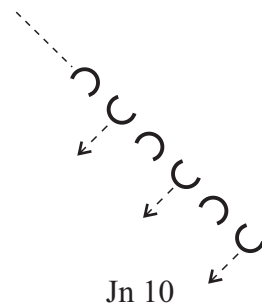
Taktid 1-2. Esipoolega lava eesmise vasaku nurga poole olevad (eesmise) viiru
tantsijad liiguvad parema jalaga alustades nelja kõnnisammuga otse (jn 10).
Tagumise viiru tantsijad jäävad paigale, pööravad
oma kere paremale ning püüavad üle parema õla
paarilisele järele vaadata. Põlveliigesest kõverdunud
jalad jäävad paigale. Sellises veidras poosis seistak-
segi.

Takt 3. Esimese viiru tantsijad teevad hüplevpolka-
ga poolpöörde vastupäeva, heites takti I osal parema
sääre taha.

Takt 4. Hüplevpolkaga pöörduetakse veel pool ringi.

Taktid 1-2 teist korda. Liikumist alustavad ka
tagumise viiru tantsijad, tehes poolpöörde vastupäe-
va. Parema jalaga alustades liiguvad kõik nel-
ja kõnnisammuga lava eesmise vasaku nurga
suunas.

Taktid 3-4 teist korda. Kahe polkasammuga
tehakse täispööre vastupäeva ja liigutakse
vabalt kolme viirgu (jn 11). Esimene polka-

Ma es kuule, ma es näe

"Kats kitse"

2x läbi

1 A 2 E 3 E⁷ 4 A

5 B D 6 A 7 E⁷ 8 A

9 E 10 E 11 E⁷ 12 A

13 D 14 A

15 1. E⁷ 16 A

15 2. E⁷ 16 A

2x AB